

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2023/903 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Μαΐου 2023

για τη θέσπιση προληπτικών μέτρων όσον αφορά ορισμένα προϊόντα καταγωγής Ουκρανίας

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/870 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, για τα προσωρινά μέτρα ελευθέρωσης του εμπορίου ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 9,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Μετά τον απρόκλητο και αδικαιολόγητο επιθετικό πόλεμο που εξαπέλυσε η Ρωσία κατά της Ουκρανίας στις 24 Φεβρουαρίου 2022, η Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να στηρίξει την ουκρανική οικονομία, θέσπισε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/870 μέτρα ελευθέρωσης του εμπορίου που συμπληρώνουν τις εμπορικές παραχωρήσεις που εφαρμόζονται στα ουκρανικά προϊόντα βάσει της συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Ουκρανίας, αφετέρου ⁽²⁾ (στο εξής: συμφωνία σύνδεσης). Ειδικότερα, το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/870 προβλέπει, μεταξύ άλλων, την αναστολή όλων των δασμολογικών ποσοστώσεων που καθορίζονται στο παράρτημα I-A της συμφωνίας σύνδεσης. Προβλέπει επίσης ότι τα προϊόντα που καλύπτονται από τις εν λόγω ποσοστώσεις γίνονται δεκτά για εισαγωγή στην Ένωση από την Ουκρανία χωρίς τελωνειακούς δασμούς.
- (2) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας έχει επίσης περιορίσει σημαντικά την πρόσβαση της Ουκρανίας στους λιμένες της στον Εύξεινο Πόντο και, ως εκ τούτου, την εμποδίζει να εξάγει τα προϊόντα της στον υπόλοιπο κόσμο και να εισάγει τα προϊόντα που χρειάζεται. Για να αποτραπούν απειλές κατά της παγκόσμιας επισιτιστικής ασφάλειας και να στηρηθεί η συνδεσιμότητα της Ουκρανίας με την Ένωση, η Επιτροπή διευκόλυνε τη δημιουργία εναλλακτικών οδών μεταφοράς (στο εξής: λωρίδες αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας) προκειμένου να καταστούν εφικτές οι διμερείς εμπορευματικές συναλλαγές και η πρόσβαση της Ουκρανίας στις παγκόσμιες αγορές ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/870 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, για τα προσωρινά μέτρα ελευθέρωσης του εμπορίου, τα οποία συμπληρώνουν τις εμπορικές παραχωρήσεις που εφαρμόζονται στα ουκρανικά προϊόντα βάσει της συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Ουκρανίας, αφετέρου (ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 103).

⁽²⁾ ΕΕ L 161 της 29.5.2014, σ. 3.

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Σχέδιο δράσης για τις λωρίδες αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας με σκοπό τη διευκόλυνση των γεωργικών εξαγωγών και του διμερούς εμπορίου της Ουκρανίας με την ΕΕ [COM(2022) 217 final].

- (3) Ως αποτέλεσμα των κοινών προσπάθειών που κατέβαλαν τα κράτη μέλη, και ιδίως η Πολωνία, η Σλοβακία, η Ουγγαρία, η Ρουμανία και η Βουλγαρία, καθώς και των προσπαθειών της Ουκρανίας, της Μολδαβίας, άλλων διεθνών εταιρών και της Επιτροπής, οι λωρίδες αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας αποτελούν σανίδα σωτηρίας για την οικονομία της Ουκρανίας και έναν νέο τρόπο σύνδεσης με την Ένωση, συμβάλλοντας επίσης στην πρόληψη μιας παγκόσμιας επισιτιστικής κρίσης (*).
- (4) Μολονότι έχουν επιτευχθεί πολλές βελτιώσεις τους τελευταίους μήνες, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά εμπόδια όσον αφορά την υλικοτεχνική υποστήριξη. Πράγματι, οι υποδομές παραμένουν ανεπαρκείς για να ανταποκριθούν στη σημαντική αύξηση της κυκλοφορίας, ιδίως στα σύνορα μεταξύ Ουκρανίας και κρατών μελών. Εξακολουθεί να υπάρχει επείγουσα ανάγκη για παροχή εξοπλισμού τη στιγμή που η παραγωγική ικανότητα είναι περιορισμένη, κάτι που συνεπάγεται υψηλό κόστος υλικοτεχνικής υποστήριξης, παράλληλα με υψηλό κίνδυνο κορεσμού των εγκαταστάσεων αποθήκευσης στα οικεία κράτη μέλη σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτική η ανάγκη να βελτιωθεί η συνδεσιμότητα μέσω του καλύτερου συντονισμού της διαμετακόμισης καθώς και με την ενίσχυση των υποδομών και τη μείωση του συνολικού κόστους υλικοτεχνικής υποστήριξης, ώστε να διασφαλιστεί ότι το σιτάρι, ο αραβόσιτος, η αγριογογγύλη (αγριοκράμβη) και οι ηλιόσποροι καταγωγής Ουκρανίας μπορούν να μεταφερθούν σε μεγαλύτερη απόσταση εντός της Ένωσης και πέραν αυτής, ανάλογα με τις ανάγκες.
- (5) Ως αποτέλεσμα του υψηλού κόστους υλικοτεχνικής υποστήριξης και των σημείων συμφόρησης που περιγράφονται ανωτέρω, σημειώθηκε αύξηση των εισαγωγών από την Ουκρανία στα κοντινά της κράτη μέλη. Οι εισαγωγές αυτές εξαντλούν την ικανότητα αποθήκευσης και προκαλούν κορεσμό στις αλυσίδες εφοδιαστικής ιδίως στη Βουλγαρία, την Ουγγαρία, την Πολωνία, τη Ρουμανία και τη Σλοβακία. Οι περιστάσεις αυτές επηρεάζουν την οικονομική βιωσιμότητα των τοπικών παραγωγών στα εν λόγω κράτη μέλη. Γι' αυτό, η Επιτροπή θεωρεί ότι διαμορφώνονται εξαιρετικές περιστάσεις που κινδυνεύουν να πλήξουν τους τοπικούς παραγωγούς της Ένωσης. Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης και της επιτακτικής ανάγκης να αντιμετωπιστεί το ζήτημα, είναι αδύνατη η διεξαγωγή έρευνας βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2022/870 στο παρόν στάδιο. Κατά συνέπεια, υπό το πρίσμα των περιστάσεων αυτών, η Επιτροπή θεωρεί ότι απαιτείται άμεση δράση με τη μορφή προληπτικών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 9 του εν λόγω κανονισμού.
- (6) Επομένως, με εξαίρεση την εκτέλεση συμβάσεων που υπογράφηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι το σιτάρι, ο αραβόσιτος, η αγριογογγύλη (αγριοκράμβη) και οι ηλιόσποροι καταγωγής Ουκρανίας, που όλα ανταγωνίζονται για τις ίδιες δυνατοότητες αποθήκευσης, τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία ή υπάγονται σε καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης, ελεύθερης ζώνης ή τελειοποίησης προς επανεξαγωγή, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*), μόνο σε κράτη μέλη εκτός της Βουλγαρίας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Ρουμανίας ή της Σλοβακίας.
- (7) Ωστόσο, ο περιορισμός αυτός δεν επηρεάζει τη διακίνηση των εν λόγω εμπορευμάτων εντός ή μέσω της Βουλγαρίας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Ρουμανίας ή της Σλοβακίας, στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος διαμετακόμισης που προβλέπεται στο άρθρο 226 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013, προς άλλο κράτος μέλος ή προς χώρα ή έδαφος εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης.
- (8) Η Επιτροπή ενημέρωσε, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/870, την επιτροπή τελωνειακού κώδικα που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού.
- (9) Για να αποτραπεί η κερδοσκοπική συμπεριφορά από φορείς της αγοράς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του και να εφαρμοστεί έως τις 5 Ιουνίου 2023,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Με εξαίρεση την εκτέλεση συμβάσεων που υπογράφηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία ή η υπαγωγή σε καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης, ελεύθερης ζώνης ή τελειοποίησης προς επανεξαγωγή των προϊόντων καταγωγής Ουκρανίας που παρατίθενται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού επιτρέπεται μόνο σε κράτη μέλη εκτός της Βουλγαρίας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Ρουμανίας ή της Σλοβακίας.

(*) Μεταξύ Μαΐου του 2022 και Μαρτίου του 2023 η Ουκρανία εξήγαγε μέσω αυτών των λωρίδων αλληλεγγύης πάνω από 63 εκατ. τόνους εμπορευμάτων (συμπεριλαμβανομένων 32 εκατ. τόνων σπόρων και ελαιούχων σπόρων) που της απέφεραν έσοδα άνω των 26 δισ. EUR. Παράλληλα, οι λωρίδες αλληλεγγύης επέτρεψαν στην Ουκρανία να εισαγάγει σχεδόν 23 εκατ. τόνους εμπορευμάτων, αποφέροντας έσοδα άνω των 48 δισ. EUR σε επιχειρήσεις της ΕΕ.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1).

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και εφαρμόζεται έως τις 5 Ιουνίου 2023.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 2 Μαΐου 2023.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περιγραφή προϊόντος	Κωδικός εμπορεύματος
Σιτάρι	
Σιτάρι και σμιγάδι	1001
Αραβόσιτος	
Καλαμπόκι	1005
Αγριογούγγυλη	
Σπέρματα αγριογούγγυλης ή αγριοκράμβης, έστω και σπασμένα	1205
Ηλιόσποροι	
Σπέρματα ηλιοτρόπιου, έστω και σπασμένα	1206